

بخشنامه‌های قوه قضائیه

موضوع	دستورالعمل تشکیل مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران
	جناب آقای اکبرپور رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور تصویر دستورالعمل شماره ۱۰۰/۵۷۳۱۰/۹۰۰۰ مورخ ۱۳۹۸/۵/۱۹ ریاست محترم قوه قضائیه در خصوص تشکیل مجتمع ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ایفاد می‌گردد. مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - دکتر محسن محدث شماره ۱۰۰/۵۷۳۱۰/۹۰۰۰ ۱۳۹۸/۵/۱۹ دستورالعمل «تشکیل مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران» مقدمه: به منظور انجام بهینه وظائف قوه قضائیه در مسائل اقتصادی جامعه، پیشگیری از وقوع مفاسد و جرائم اقتصادی حمایت از سرمایه‌گذاری سالم، تدوین سیاست کیفری مناسب و بازدارنده، تهیه پیوسته‌های اطلاع رسانی متناسب، مبارزه و مقابله قاطع با مجاری فساد، تسریع در تعقیب، تحقیق، رسیدگی، صدور حکم و اجرای احکام و در اجرای قانون مجازات اسلامی و مقررات آیین دادرسی کیفری به ویژه ماده ۵۶۶ و تبصره آن «دستورالعمل تشکیل مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران» به شرح مواد آتی است. ماده ۱- اصطلاحات بکار رفته در این دستورالعمل در معانی مشروح زیر می‌باشد: الف) مجتمع: مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی تهران؛ ب) آیین‌نامه: آیین‌نامه اجرایی نحوه رسیدگی به جرایم اخلاک‌گران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۹۷/۸/۲۳ رئیس قوه قضائیه؛ پ) شورا: شورای مشورتی و نظارتی مجتمع ماده ۲ اهداف و مأموریت‌های مجتمع عبارتند از: الف) پیشگیری از بروز جرائم و مفاسد اقتصادی؛ ب) همکاری با نهادهای ذربط جهت اصلاح ساختارهای فسادزا و تحقق شفافیت در فعالیت‌های اقتصادی؛ پ) ایجاد تمرکز و ساختار متناسب در دادگستری در جهت مبارزه با مفاسد و جرائم اقتصادی؛ ت) اتخاذ سیاست کیفری متناسب و برخوردار از سرعت دقت و بازدارندگی در رسیدگی به جرائم اقتصادی؛ ث) ارتقاء کارآمدی و تقویت ارتباط و تعامل فیما بین مرجع قضایی و ضابطان در رسیدگی به پرونده‌های مربوط؛ ج) ایجاد زمینه برای اطلاع رسانی مناسب در جهت اقناع افکار عمومی؛ ماده ۳- ارکان مجتمع عبارتند از: ۱- شورا؛ ۲- رئیس مجتمع؛ ۳- دادگاه‌های ویژه شامل دادگاه‌های کیفری ۲، کیفری یک، انقلاب (شعب موضوع آیین‌نامه) تجدیدنظر استان تهران؛ ۴- دادسرا شامل معاون دادستان شعب دادرسی بازپرسی اظهارنظر و اجرای احکام؛ ماده ۴- اعضای شورا عبارتند از: ۱- معاون اول قوه قضائیه، رئیس شورا؛ ۲- رئیس کل دادگستری استان تهران، نائب رئیس شورا؛ ۳- سخنگوی قوه قضائیه؛ ۴- دادستان عمومی و انقلاب تهران؛ ۵- رئیس مرکز حفاظت و اطلاعات قوه قضائیه؛ ۶- رئیس سازمان بازرسی کل کشور؛ ۷- رئیس کل دادگاه‌های عمومی و انقلاب تهران؛ ۸- رئیس مجتمع (دبیر شورا)؛ ۹- رئیس مرکز رسانه قوه قضائیه؛ تبصره- با تشخیص و دعوت رییس یا نائب رئیس شورا از نمایندگان ضابطان (نیروی انتظامی جمهوری اسلامی، وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی و سازمان اطلاعات سپاه) به عنوان مدعو جهت شرکت در جلسه دعوت به عمل می‌آید. ماده ۵- وظائف شورا الف) تدوین سیاست‌های پیشگیرانه و کیفری مناسب در حوزه مفاسد و جرائم اقتصادی؛ ب- پیگیری اصلاح ساختارهای فسادزا و غیرشفاف در حوزه‌های مختلف اقتصادی؛ پ- هماهنگی و پیگیری در جهت انتخاب ضابطان کارآمد متخصص و آموزش دیده متناسب با مأموریت‌های مجتمع؛ ت) ارائه مشاوره‌های قضایی به قضات مجتمع به ویژه در پرونده‌های کلان و ملی؛ ث) نظارت بر روند آموزش و دانش‌افزایی و تأمین نیازمندی‌ها و حفظ منزلت و کرامت قضات و مراجعین؛ ج) پایش و ارزیابی عملکرد مجتمع در سطوح مختلف و ارائه گزارش‌های نوبه‌ای آن به رییس قوه قضائیه به صورت فصلی؛ چ) شناسایی خلاءهای قانونی در حوزه جرایم اقتصادی و مأموریت‌های مجتمع و اقدام برای رفع آن از طریق معاونت حقوقی قوه قضائیه. ماده ۶- ریاست مجتمع به عهده یکی از معاونین رئیس کل دادگستری استان تهران خواهد بود که با پیشنهاد رییس کل و ابلاغ ویژه رئیس قوه قضائیه به این سمت منصوب می‌گردد. ماده ۷- رییس مجتمع حداقل دارای دو معاون تحت عنوان معاون اجرایی و معاون قضایی خواهد بود که به پیشنهاد رئیس کل استان و با ابلاغ ویژه رئیس قوه قضائیه منصوب می‌گردند. تبصره- معاون قضایی مجتمع یکی از معاونین قضایی رئیس کل دادگاه‌های عمومی و انقلاب تهران خواهد بود. ماده ۸- ارجاع پرونده به شعب تجدید نظر و کیفری یک توسط رییس مجتمع و به شعب کیفری ۲ و انقلاب توسط معاون قضایی انجام می‌پذیرد. تبصره- ارجاع پرونده‌ها به شعب موضوع استجازه برابر آیین‌نامه خواهد بود. ماده ۹- معاون دادستان و سرپرست دادستان ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی با پیشنهاد دادستان عمومی و انقلاب تهران و تأیید رئیس مجتمع و رئیس کل دادگستری و تصویب و ابلاغ رئیس قوه قضائیه منصوب خواهد شد. تبصره- سرپرست دادسرای ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی دارای دو معاون در امور قضایی و اجرای احکام خواهد بود که همانند معاون دادستان انتخاب و منصوب می‌گردند. ماده ۱۰- کلیه قضات، دادسرا و دادگاه‌های مجتمع برابر ضوابط آیین‌نامه تعیین گروه‌های شغلی قضات یا تصویب کمیسیون نقل و انتقالات و ابلاغ رئیس قوه قضائیه منصوب و از مزایای یک گروه شغلی بالاتر، موضوع تبصره ۵ ماده ۸ آیین‌نامه مربوط برخوردار می‌شوند. ماده ۱۱- صلاحیت و حوزه تخصصی مجتمع با رعایت صلاحیت‌های ذاتی و محلی در موضوعات کیفری، مشتمل بر امور زیر می‌باشد: الف) رشاء و ارتشاء؛ ب) اختلاس؛ پ) اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی در صورت تحصیل مال توسط مجرم یا دیگری؛ ت) مداخله وزرا، نمایندگان

مجلس و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری؛ ث) تبانی در معاملات دولتی؛ ج) اخذ پورسانت در معاملات خارجی؛ چ) تعدیات مأموران دولتی نسبت به دولت؛ ح) جرائم گمرکی؛ خ) جرائم مالیاتی؛ د) پولشویی؛ ذ) اخلال در نظام اقتصادی؛ ر) تصرف غیرقانونی در اموال عمومی یا دولتی و یا تضییع آن؛ ز) تحصیل مال از طریق نامشروع؛ ژ- جرائم موضوع فصل ششم قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران؛ تبصره ۱- در جرائم مذکور به پرونده‌هایی در مجتمع رسیدگی می‌شود که میزان مال موضوع جرائم ارتكابی یا عوائد حاصل از آن ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال یا بیش از آن باشد. تبصره ۲- چنانچه مرتکب از اشخاص مذکور در ماده (۳۰۷) قانون آیین دادرسی کیفری مصوب (۱۳۹۲/۱۲/۴) و یا از مشاوران وزراء، بالاترین مقام سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسه‌های دولتی و نهادهای و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی مدیران کل، مدیران مؤسسه‌ها، سازمان‌ها، ادارات دولتی و نهادهای و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی، رؤسای دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، شهرداران مرکز استان یا سرپرستان هر یک از سمت‌های مذکور باشد بدون رعایت نصاب مقرر، به اتهامات آنان در دادسرا و دادگاه‌های مجتمع رسیدگی می‌شود. تبصره ۳- پرونده‌های جرائم اقتصادی کمتر از نصاب مذکور در این ماده با توجه به حساسیت و اهمیت موضوع و با پیشنهاد دادستان تهران و تأیید رئیس مجتمع در این مجتمع رسیدگی می‌شود. تبصره ۴- در موارد تعدد ارتكاب جرایم موضوع این ماده و یا ارتكاب آن به صورت سازمان یافته، جمع ارزش اموال موضوع جرایم ارتكابی و عواید حاصل از آنها ملاک رسیدگی در مجتمع است. تبصره ۵- بازنگری در نوع جرائم و نصاب آن در مجتمع با پیشنهاد شورا و تصویب رئیس قوه قضائیه صورت می‌گیرد. ماده ۱۲- کلیه پرونده‌های واصله به مجتمع قبل از ثبت توسط سرپرست دادسرا یا یکی از معاونین وی بررسی و چنانچه مشمول حوزه تخصصی مجتمع نباشد طرف حداکثر ۲۴ ساعت به سایر نواحی دادسرای تهران ارسال می‌گردد. تبصره- در موارد خاص برابر نظر دادستان عمومی و انقلاب تهران اقدام خواهد شد. ماده ۱۳- ارجاع پرونده‌های اخلال در نظام اقتصادی کشور (موضوع آیین‌نامه) که در دادسراهای سایر استان‌ها رسیدگی شده به شعب ویژه دادگاه در تهران تابع آیین‌نامه خواهد بود. ماده ۱۴- تعقیب و رسیدگی نسبت به برخی از پرونده‌های مهم و کلان اقتصادی که در خارج از حوزه قضایی تهران رخ داده است در صورت صلاحدید رئیس قوه قضائیه و از طریق احاله برابر ماده ۴۲۰ قانون آیین دادرسی کیفری به مجتمع ارجاع خواهد شد. ماده ۱۵- با تصویب و اجرای این دستورالعمل دادسراهای ویژه امور اقتصادی، پولی و بانکی شعب بازپرسی عهده‌دار رسیدگی به پرونده‌های موضوع آیین‌نامه و نیز شعبی از دادسرای کارکنان دولت که عهده‌دار رسیدگی به جرائم اقتصادی کارکنان دولت می‌باشند تحت عنوان دادسرای ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی به مجتمع منتقل خواهند شد. ماده ۱۶- نمایندگان کلیه نهادهای کاشف جرائم اقتصادی و نیز ضابطان دادگستری اعم از سازمان بازرسی کل کشور، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه، نیروی انتظامی، همچنین سازمان ثبت اسناد و املاک به منظور هماهنگی هر چه بیشتر و تسریع در فرایندهای قضایی باید در مجتمع مستقر گردند. ماده ۱۷- رئیس مجتمع و معاون دادستان می‌توانند با هماهنگی مراجع ذیصلاح نسبت به کارگیری کارشناسان و مشاوران متخصص به صورت مأموریت تمام وقت یا پاره وقت از میان شاغلان در قوه قضائیه یا سایر ادارات و سازمان‌های دولتی اقدام نمایند. ماده ۱۸- برای انجام کارشناسی‌های مورد نیاز با هماهنگی قانون کارشناسان رسمی دادگستری و مرکز وکلاء، کارشناسان و مشاوران خانواده قوه قضائیه تیم‌های کارشناسی متخصص و مورد وثوق انتخاب خواهد شد. ماده ۱۹- رئیس مجتمع موظف است تهیدات لازم برای دریافت گزارش‌های مردمی و سازمان‌های مردم نهاد و تشویق و حمایت از گزارشگران فساد را در خصوص جرایم مذکور در این دستورالعمل فراهم نماید در صورتی که هویت گزارش‌دهندگان مشخص نباشد سرپرست دادسرا موظف است قبل از شروع به رسیدگی صحت و سقم موضوع گزارش را بررسی نماید. تبصره- ساز و کار حمایت و تشویق گزارشگران مردمی فساد حداکثر ظرف ۳ ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل در چارچوب قوانین موجود و اختیارات قوه قضائیه توسط شورا تهیه و به تصویب رئیس قوه قضائیه خواهد رسید. ماده ۲۰- رئیس مجتمع مکلف است ضمن اهتمام ویژه به رعایت مفاد دستورالعمل حفظ کرامت و ارزش‌های انسانی در قوه قضائیه مصوب ۱۳۹۸/۴/۲۲ رئیس قوه قضائیه در این مجتمع ساز و کار لازم برای گزارشگیری تخلفات از مردم و مراجعین و اخذ نظرات آنها را در خصوص عملکرد قضات و پرسنل مجتمع به منظور ارزیابی و اعمال تشویق و تنبیه ایجاد نماید. ماده ۲۱- رئیس مجتمع مکلف است در راستای حفظ و ارتقاء دانش و توان تخصصی قضات مجتمع در راستای رسیدگی تخصصی به پرونده‌ها برنامه‌ریزی و اقدامات لازم را به عمل آورد. ماده ۲۲- مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه موظف است نسبت به تهیه کلیه زیرساخت‌ها و سامانه‌های الکترونیکی مورد نیاز مجتمع، اقدامات لازم را در اسرع وقت به عمل آورد. ماده ۳۳- مرکز رسانه قوه قضائیه موظف است برای اطلاع رسانی و مدیریت افکار عمومی در پرونده‌های مهم مجتمع پیوست رسانه‌ای تهیه و حسب درخواست رئیس مجتمع نسبت به ضبط و تصویربرداری رسیدگی‌های قضایی اقدام نماید. تبصره- دعوت از سایر مراکز خبری جهت حضور و پوشش خبری دادگاه‌های مجتمع به عهده مرکز رسانه می‌باشد. ماده ۲۴- هرگونه اطلاع رسانی خبری در مورد پرونده‌های مجتمع با هماهنگی سخنگوی قوه قضائیه و ترجیحاً توسط شخص سخنگو انجام می‌پذیرد. ماده ۲۵- در اجرای تبصره ماده ۳۶ قانون مجازات اسلامی دادنامه‌های قطعی مشتمل بر محکومیت در پایگاه اطلاع رسانی مجتمع بارگذاری و در اختیار رسانه ملی و روزنامه‌های کثیرالانتشار قرار می‌گیرد. ماده ۲۶- با توجه به پیشنهاد رئیس کل دادگستری استان تهران، مجتمع تخصصی ویژه رسیدگی به جرائم اقتصادی در ضلع شمالی دادگستری کل استان تهران محل سابق دادگاه‌های تجدیدنظر استان مستقر می‌گردد. تغییر محل آن با رئیس قوه قضائیه است. ماده ۲۷- رئیس کل دادگستری استان و دادستان عمومی و انقلاب تهران باید ظرف حداکثر ده روز نسبت به استقرار و راه‌اندازی شعب مجتمع اقدام نمایند. ماده ۲۸- مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه و سایر نهادهای ذیربط امکان دسترسی لازم برای شناسایی اموال متهمان و ابلاغ قرار توقیف اموال ممنوع‌المعامله شدن و ممنوع‌الخروجی متهمان و استعلام از بانک‌های اطلاعاتی موجود توسط نمایندگان ضابطان و سازمان‌های تابعه قوه قضائیه در مجتمع را فراهم می‌نمایند. ماده ۲۹- این دستورالعمل مشتمل بر ۲۹ ماده و ۱۲ تبصره در تاریخ ۱۳۹۸/۵/۱۳ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید. رئیس قوه قضائیه - سید ابراهیم رئیسی

